

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 327/21
23.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Баковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Лидија Цеврња Виро Николић, адвокат из Београда, Нови Београд, Булевар Михајла Пупина бр. 161, против туженог ББ, из ..., ул. ... бр. ..., са боравиштем у ..., ..., ..., чији је пуномоћник Милан Бурић, адвокат из Београда, Булевар Војводе Мишића бр. 23, ради вршења родитељског права и др., одлучујући о жалбама тужиле и туженог, изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду ЗП2 бр. 61/2019 од 01.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду ЗП2 бр. 61/2019 од 01.02.2021. године, у ставу четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду ЗП2 бр. 61/2019 од 01.02.2021. године, у ставу трећем и петом изреке.

Образложење

Ставом првим изреке побијане пресуде Трећег основног суда у Београду ЗП2 бр. 61/2019 од 01.02.2021. године, малолетно дете парничних странака, ВВ, рођена ... године, у ..., поверава се мајци, АА, која ће родитељско право вршити самостално. Ставом другим изреке побијане пресуде, утврђује се начин одржавања личног односа малолетног детета, ВВ, са оцем, туженим, ББ, тако што ће исти одвијати у контролисаним условима, два пута недељно у трајању од једног сата, у периоду када отац борави у Београду, у просторијама Градски центар за социјални рад (ГЦСР) - Одељење ..., ул. ... бр. ..., уз присуство стручњака овог одељења органа старатељства, а првих осам до десет пута и у присуству мајке малолетног детета, а затим без присуства мајке, уз обавезу оца да десет дана пре доласка у Београд, телефоном обавести и наведени орган старатељства, као и мајку малолетног детета, АА, о времену доласка. Ставом трећим изреке побијане пресуде, делимично се усваја тужбени захтев за

издржавање малолетног детета, па се обавезује тужени, да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ, плаћа месечни износ од 600 швајцарских франака, у динарској противвредности по средњем курсу НБС, сваког 01. до 10. у месецу за текући месец, почев од 16.01.2019. године, па за будуће, док за то постоје законски услови, или док се ова одлука не измени и то уплатом на текући рачун законске заступнице малолетног детета, мајке АА број ..., с тим да све доспеле, а неисплаћене рате доприноса исплати у року од 15 дана, од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке побијане пресуде, делимично се одбија тужбени захтев којим је АА тражила да се обавезе тужени да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од 400 швајцарских франака, као разлику преко досуђеног износа од по 600 швајцарских франака месечно, до траженог износа од 1.000 швајцарских франака месечно, у динарској противвредности на дан исплате, по средњем курсу НБС, почев од подношења тужбе 16.01.2019. године, па за убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени. Ставом петим изреке побијане пресуде, обавезује се тужени ББ да тужиљи АА исплати износ од 9.750,00 динара, на име трошкова парничног поступка, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења

Против ове пресуде, благовремену жалбу изјавила је тужиља, у ставу четвртном изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени из истих разлога је изјавио жалбу, у односу на став трећи и пети изреке побијане пресуде.

Апелациони суд у Београду испитао је побијану пресуду, на основу одредбе члана 386. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, са свим изменама и допунама), нашавши да су жалбе парничних странака неосноване.

У спроведеном поступку нису причињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити пресуда садржи повреде из тачке 12. ове законске одредбе, имајући у виду да су наведени јасни разлози о битним чињеницама, те да разлози пресуде не противурече изреци исте, нити доказима изведеним у поступку, па се побијана пресуда може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, које се жалбеним наводима не доводи у сумњу, парничне странке су бивши ванбрачни партнери који су живели у заједници од септембра 2017. године, па до новембра 2018. године, у којој су добили заједничко малолетно дете ВВ, рођену године, која је од престанка заједнице живота својих родитеља (новембар 2018. године), живи са тужиљом, мајком АА, у ..., док отац малолетног детета, тужени ББ, живи и ради у ... и не одржава контакт са дететом, а доприноси његовом издржавању по привременој мери првостепеног суда од 13.12.2019. године. У време закључења расправе у првостепеном поступку, мал. ВВ има две године и четири месеца, похађа предшколску установу и здраво је дете. Према налазима и стручном мишљењу ГЦСР-Одељење Нови Београд од 09.10.2019, 23.07.2020. и 23.12.2020. године, које је првостепени суд прибавио током поступка, у смислу члана 270. Породичног закона, а које налазе је у свему прихватио као јасне, логичне и дате по правилима струке, као и на основу исказа парничних странака, којима је суд поклатио

веру, тужилца, мајка детета, АА, аутентично је мотивисана за вршење родитељског права над дететом о коме се у досадашњем периоду на адекватан начин старала и успевала да задовољи његове базичне и развојне потребе и да са њим изгради емотиван однос. Мал. ВВ живи у домаћинству са мајком, у стану површине око 60 м², за који плаћају закупнину од 200 евра месечно, док су трошкови становања у том стану ("Инфостан", ел. енергија, кабловска ТВ, телефон), око 17.000,00 динара месечно. Када се трошкови закупа стана и становања поделе на два члана домаћинства, потребе по том основу су 20.300,00 динара, за малолетну ВВ. Она месечно похађа вртић, и похађа секције које у вртићу, што све укупно кошта месечно 34.000,00 динара. Износ који је тужилца определила као трошак за исхрану и одржавање хигијене на недељном и дневном нивоу, за себе и дете, када се прерачуна на месечни ниво износи 75.000,00 динара, што је суд проценио као превисоко опредељен трошак, па је нашао да су просечне потребе двочланог домаћинства тужилца 25.000,00 динара, по члану домаћинства, имајући у виду просечне потребе таквог домаћинства, као и тржишне цене у месту становања тужилца. За куповину одеће и обуће за мал. ВВ, за сезону јесен/зима (скафандер, чизме, кожне патике, гардероба, веш, патофне), у складу са њеним просечним потребама, према узрасту и тржишним ценама у месту становања, на месечном нивоу, њене потребе износе 6.700,00 динара, док часови балета за њу месечно коштају 3.500,00 динара, а износ од 4.000,00 динара, је трошак куповине посебних средстава за негу њене коже. За друштвене активности мал. ВВ и за излете потребан је износ од 30 евра (3.500,00 динара) месечно. Тужени има тридесет четири године, завршио је средњу школу, живи и ради у ..., запослен је у породичној фирми Д.О.О. "ГГ", која обавља делатност бензинске станице, аутоперионице и аутосервиса, на којој је сувласник са уделом од 5%. Живи са родитељима у кући површине 250 м². Његови месечни трошкови становања, хигијене стана и исхране износе 1.000 швајцарских франака, док остали трошкови живота (одржавање личне хигијене, фризер, одевање, теретана, телефон и часови језика), месечно износе око 610 швајцарских франака. Власник је стана површине 60 м², у ул. ..., у ..., који је купио 2015/2016. године, за 120.000/130.000 евра и гаражног места на истој адреси, које је платио 10.000 евра. Месечно плаћа режијске трошкове за тај стан од 15.000,00 динара. У октобру месецу 2018. године, је дошао у Београд и понео 5.000 до 6.000 франака, за реновирање стана. У јесен 2020. године, продао је аутомобил марке "Mercedes", С класе, произведен 2008. године, за 12.000 евра. Осим мал. ВВ нема обавезу да издржава неко друго лице. Стан у ... не издаје у закуп, а када није у ..., користи га његов кум, бесплатно. Иако му је познато да тужилца живи са дететом у изнајмљеном стану, није јој понудио да живи са дететом у његовом стану, јер му је, као и његовим родитељима и сестри, када долазе у Београд, потребан смештај. Солидног је здравља. Са дететом се није виђао како је предвиђено привременом мером, због своје безбедности, услед Корона вируса и због заузетости радом у фирми чији је сувласник. Висина његових примања је 2.288,58 швајцарских франака, према обрачуну плате за октобар 2020. године. Током 2012, 2013. и 2014. године, возио је "Lamborghini", који није био његов, већ га је узимао од друга на 3-4 дана, око двадесетак пута, пошто власници бизниса којим се он бави, често имају ексклузивна возила. Тужилца је незапослена, има двадесет девет година, радно је способна, факултетски образована и нема обавезу да издржава друга лица.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, малолетно дете је поверено

мајци, имајући у виду његов пол и низак календарски узрст, те упућеност на мајку и старање од стране мајке, која је и у периоду престанка фактичке заједнице имала примарну улогу у задовољавању емоционалних, здравствених, друштвених и других потреба детета, што тужени није оспоравао, већ се сагласио да јој се дете повери, те је донета је одлука као у ставу првом изреке, на основу члана 77. став 5. Породичног закона (ПЗ), која није ожалбена. У погледу одржавања личних односа између детета и оца, који нема контакт са ћерком, јер живи и ради у ..., полазећи од потреба детета узраста две године и четири месеца да одржава контакт и са оцем, као и спремност мајке да омогући њихов несметан контакт са циљем развијања личног односа и остваривања емотивне блискости, првостепени суд је нашао да је у најбољем интересу детета да реуспостави контакт са оцем, због правилног емотивног развоја. Стога је првостепени суд одредио модел виђања, као у ставу другом изреке, да би се уз помоћ стручних лица обезбедило реуспостављање и одржавање емотивне везе између мал. ВВ и туженог, те развијање самосталног личног односа детета са оцем, неоптерећеног међусобним односима парничних странака, на који начин ће се оцу омогућити стицање знања и вештина потребних за бригу о детету, у оно време које проводи са њим. С обзиром на околност да тужени живи и ради у ..., а имајући у виду неизвесност путовања у доба пандемије, модел виђања није уређен у тачно одређеним терминима, већ је одређено да ће се виђање одвијати у време када отац борави у Србији, два пута недељно, у трајању од по једног сата, уз обавезу туженог да органу старатељства десет дана раније најави долазак, да би мајка обезбедила присуство детета и припремила га на контакт са оцем, с тим да је одређено да се првих десетак контаката одвија у присуству мајке, да би се дете у присуству особе од поверења лакше навикло на оца и да би се тужени упознао са навикама детета. Одлука као у ставу другом изреке донета је на основу одредбе чл. 6, 61. и 266. став 1. ПЗ и члана 3. Конвенције о правима детета и такође, није ожалбена.

У погледу учешћа туженог у издржавању мал. ВВ, првостепени суд је донео одлуку као у ставу трећем и четвртном изреке, на основу одредбе чл. 154, 160. и 162. ПЗ, наставши да пошто живи у домаћинству са мајком, трошкови закупнине и становања за њу, представљају половину њихових укупних трошкова по том основу и износе 20.300,00 динара. Мал. ВВ похађа вртић и секције у вртићу, што кошта укупно 34.000,00 динара, док је трошак за њену исхрану и одржавање хигијене на месечном нивоу 25.000,00 динара, с тим да је суд, као оправдан, прихватио износ који је тужила определила за куповину одеће и обуће за сезону јесен/зима (скафандер, чизме, кожне патике, гардероба, веш, патофне), за дете, наставши да је у складу са просечним потребама детета ВВ узраста и тржишним ценама у месту становања и да на месечном нивоу износи 6.700,00 динара. Дете похађа часове балета, који месечно коштају 3.500,00 динара, што је суд оценио као користан и оправдан издатак, а прихватио је и износ од 4.000,00 динара, као трошак куповине посебних средстава за негу њене коже, као и износе од 30 евра (3.500,00 динара) месечно за друштвене активности детета и за излете, па је у смислу одредбе члана 160. став 2. ПЗ и члана 232. ЗПП, нашао да су месечне животне потребе мал. ВВ 97.000,00 динара.

Надаље, првостепени суд сматра да утврђене чињенице да је тужени пре пет-шест година купио стан у ..., у вредности од 120.000 до 130.000 евра и реновирао га, а продајом аутомобила на око пола године пре пресуђења, зарадио око 12.000 евра и да је

сувласник са 5% удела на породичној фирми у ..., у којој ради, говоре о његовој економској моћи, те му је досуђен износ издржавања мал. ВВ, од 600 швајцарских франака, у складу са њеним месечним потребама, које су по врсти уобичајене за децу њеног узраста (две и по године), док је њихова висина у складу са социјалним статусом породице порекла и стандардом туженог, као дужника издржавања. Суд се тиме руководио, као битним критеријум, у смислу одредбе члана 162. став 3. ПЗ, којим је прописано да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да му омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива родитељ-дужник издржавања, а што је у складу са чланом 27. Конвенције Уједињених нација о правима детета ("Сл. лист СФРЈ"-међународни уговори бр. 4/96 и 2/97), којим је признато право сваког детета на животни стандард који одговара дететовом физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју, чиме је установљена првенствено одговорност родитеља и других лица одговорних за дете, да у оквиру својих способности и финансијских могућности, обезбеде животне услове потребне за развој детета. Првостепени суд стога налази да је тужени у обавези да на име издржавања мал. ВВ плаћа месечни износ од 600 швајцарских франака у динарској противвредности, док ће преостали износ потребан за њено издржавање обезбедити, тужиља, као мајка, иако је њен животни стандард актуелно нижи од животног стандарда туженог, јер је, иако незапослена, дужна да обезбеди средства за издржавање детета, пошто има двадесет девет година, радно је способна, факултетски образована и нема обавезу да издржава друга лица, с тим да је, као родитељ, у обавези да поред редовних месечних новчаних прихода, ангажује све своје капацитете, ради подмирења потреба свог детета и допунским радом, с тим да се у њен допринос урачунава и свакодневна брига и старање о детету. Стога је првостепени суд одбио тужбени захтев преко износа од 600 швајцарских франака, до траженог износа од 1.000 швајцарских франака, као прекомеран, док тужени може да доприноси издржавању детета досуђеним износом од 600 швајцарских франака, без негативних последица по сопствену егзистенцију.

Овај суд налази да је одлука првостепеног суда правилна и на закону заснована.

Неосновано се жалбом тужиље истиче да првостепени суд није правилно утврдио могућности туженог, као дужника издржавања, јер није ценио свеукупност прихода које стварује и могућност зараде од издавања свог стана и гараже у центру Београда, већ је узео у обзир превиско опредељене трошкове за задовољавање личних потреба туженог, као дужника издржавања, од 1.000 швајцарских франака месечно за трошкове становања, дока није утврдио колика му је добит од фирме чији је сувласник, само декларативно утврдивши да тужени не искоришћава у целости свој имовински капацитет, јер има могућност да даје у закуп стан и гаражу, за које плаћа и режијске трошкове, док стандаје на бесплатно коришћење, те да је од подношења тужбе зарадио 12.000 евра, продајом возила, док му дете живи у изнајмљеном стану, а о његовом васпитању, бризи и нези стара се искључиво тужиља. Стога иста сматра да је износ од 600 швајцарских франака недовољан за задовољење потреба мал. ВВ, чији стандард на овај начин, не прати стандард оца. Међутим, насупрот наводима жалбе тужиље, првостепени суд је имао у виду чињеницу да тужени живи и ради у породичној фирми, у ..., чији је сувласник у мањој мери и да висина његових примања износи за месец октобар 2020. године, 2.288,58 швајцарских франака, те да је купио стан у ..., у коме бораве повремено, он и чланови његове породице, када дођу у ..., а који стан не издаје,

већ га даје куму на бесплатно коришћење. Ипак, првостепени суд је правилно нашао да је за задовољење потреба мал. ВВ, које су утврђене у висини од 97.000,00 динара месечно, која је натпросечна за дете тог узраста, довољан допринос туженог у износу од 600 швајцарских франака, сразмерно његовим могућностима, односно примањима која износе око 2.300 франака, јер му, с обзиром на на обавезу да 1.000 франака издваја месечно за трошкове становања, након издвајања за издржавање детета, преостаје још око 600 швајцарских франака за трошкове личне природе (одевање, одржавање личне хигијене, фризера, телефон, часове језика итд.). Како је тужила тражила да се у потребе детета, поред исхране, хигијене, гардеробе и трошкова вртића, обрачунају и секције које у вртићу похађа, те часови балета, износ за друштвене активности детета и за излете, с тим да детињи трошкови становања, исхране и хигијене, поред осталих трошкова, нису дати у просечним износима, већ у износима којима дете прати стандард оца, одлука суда је правилна, будући да се не ради о заради туженог од 2.300 швајцарских франака, у Србији, већ у ..., где су трошкови живота знатно виши. Стога је првостепени суд донео правилну одлуку, водећи рачуна и о томе да се детету омогући обим задовољавања месечних потреба у претежном делу од стране оца, а да егзистенција туженог, притом, не буде угрожена, док је преостали део потреба детета дужна да задовољава мајка, која је млада, здрава, радно способна и факултетски образована. Зато би износ издржавања мал. ВВ, преко 600 швајцарских франака, био прекомеран, иако ужени поседује стан у Београду, који је купио, адаптирао и за који плаћања трошкове одржавања, што му се не може ставити на терет, све док за издржавање детета издваја досуђени износ.

Са наведених разлога су неосновани и наводи жалбе туженог да би износ од 300 до 400 швајцарских франака, месечно задовољавао његове реалне могућности и потребе мал. ВВ, с тим да јој је за издржавање по привременој мери редовно месечно плаћао 31.000,00 динара, а што представља плату радника у већини трговинских система у Србији (Махи, Идеа, Темпо), с тим да је спреман да, уз помоћ родитеља, доприноси издржавању детета са 500 швајцарских франака, што је преко његових реалних могућности, јер у ..., наспрам енормних трошкова живота, прима минималну плату. Уназад неколико месеци не зарађује ни тај износ, пошто фирма не остварује приходе, због пандемије Корона вирусом, па је принуђен да се обрати за помоћ родитељима, да би измирио своју обавезу издржавања. Сматра да је досуђени износ од 600 швајцарских франака прекомеран, јер тужила, иако није у радном односу, мада у најбољој животној доби, као дипломирани комуниколог, плаћа 34.000,00 динара, за вртић, што није неопходно у тој ситуацији, нити месечне потребе детета износе колико их је определила, јер их је увећала, почев од трошкова становања, исхране и другог, с тим да живи у изнајмљеном стану, уместо са мајком и бабом. Осим тога, наводи да тужила вози аутомобил и живи квалитетно, за шта је наводно, помажу мајка, баба и тетка, као и рођаци из ..., па тужени сматра да је тужила захтевом од 1.000 франака, заправо желела да себи омогући луксузни живот, а не да детету обезбеди издржавање.

Међутим, првостепени суд је правилно нашао да могућности дужника издржавања, односно туженог, не зависе само од његових редовних прихода, већ и од његове реалне могућности за стицање зараде и од његових обавеза да издржава друга лица и личних потреба, у ком случају би морао да смањи своје личне потреба, уколико не зарађује довољно у породичној фирми где је запослен, или да покуша да допунским

радом стекне зараду ради издржавања ћерке, или да у одређеним ситуацијама, уколико то није у могућности, нити да од своје плате издвоји 600 швајцарских франака, користи своју имовину, ради стицања прихода, будући да поседује стан и гаражно место у ..., те има могућност да их издаје у закуп и тиме реши финансијски проблем. Опсервације у жалби туженог на околност да ли би дете требало да иде у вртић или не, су без значаја, имајући у виду да и овај суд налази да је од значаја за дете тог узраста, да се социјализује међу вршњацима. Осим тога, дете у вртићу похађа секције, што је корисно и оправдано, као и часови балета, све ради правилног психо-физичког развоја, имајући у виду да се дете креће у друштву вршњака, што је првостепени суд правилно оценио као користан и оправдан издатак, па иако је утврђени износ месечних потреба детета парничних странака релативно висок, он одговара стандарду родитеља, односно могућностима тужиле да стиче зараду и материјалним могућностима туженог, који досуђеним износом може адекватно да одговори својој обавези издржавања детета, супротно наводима жалбе. У вези са тим није од значаја на који начин ће тужени прибавити новац и да ли ће му у томе помоћи родитељи или ће остварити средства својим радом или од своје имовине, јер је, као родитељ, као и тужилца, дужан и да се жртвује и да настоји да на други начин обезбеди средства за дете, уколико то не може да чини искључиво од своје месечне зараде.

Стога су неосновани и наводи жалбе туженог да је општепозната чињеница је пандемија Корона вирусом блокирала свакодневни живот, те да је због контакта са лицима која су му јавила да имају Корону, морао у самоизолацију, те није могао да дође из ... на рочиште, па сматра да је непримерено да трошкови поступка падну само на његов терет. Међутим, овај суд налази да је правилна одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, која је донета сходно успеху странака у спору, а који се односе на накнаду за заступање од стране адвоката на једном неодржаном рочишту у износу од 9,750,00 динара, имајући у виду да је првостепени суд одлуку о трошковима донео на основу одредбе члана 207. Породичног закона РС, према начелу солидарности и правичности, а превасходно ради начела заштите и интереса мал. ВВ, да би родитељи у споровима за издржавање деце и статусним споровима који се односе на поверавање деце, уместо узајамног потраживања судских трошкова, новац усмеравали на добробит деце, обавезавши туженог да тужилци надокнади само оне трошкове које је проузроковао својом кривицом и то изостанком са наведеног рочишта, 25.12.2020. године, који изостанак није оправдао.

Са свега изложеног, одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 390. ЗПП.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић с.р.**

А.Ј.

Д-на:

Доставити Трећем основном суду у Београду.
С у д и ј а,